

Ik zoek de grenzen op van wat mogelijk is, maar het moet te allen tijde een werkbare situatie blijven.

Jeroen Paul van Driel - binnenhuisarchitect UMC

Wilhelmina Kinderziekenhuis

Kleur maakt niet alleen kinderen beter

Sinds het aantreden van Jeroen Paul van Driel vijf jaar geleden waait er een fleurige wind door het Universitair Medisch Centrum Utrecht. Hij studeerde af aan de Academie voor Bouwkunst in Den Haag, werkte jaren voor een projectontwikkelaar en maakte toen de switch naar het UMC. 'Van ziekenhuizen had ik een klinisch beeld en ik vond het heel spannend om in zo'n omgeving aan de slag te gaan. Al gauw bleek dat alle facetten die je als binnenhuisarchitect kunt tegenkomen hier aanwezig zijn.'

Van Driel vond de gangbare kleurvisie - veel gebruik van aardtinten uit de jaren tachtig - enigszins achterhaald. 'We zijn nu een nieuwe weg ingeslagen van meer helder kleurgebruik en toepassen van het begrip healing environment. Mijn streven is - hoe raar het misschien ook klinkt voor een ziekenhuis - een huislijker gevoel te creëren. Tegenwoordig moeten ziekenhuizen concurreren omdat mensen zelf mogen kiezen waar ze behandeld worden. Wij willen hen de meerwaarde geven zich beter thuis te laten voelen. Het is onzin om te denken dat kleur alleen leuk is voor kinderen. Ook volwassenen reageren aantoonbaar positief op een aangename ruimte in zachte, warme kleuren. Grote en kleine patiënten en de familie eromheen, daar doen we het allemaal voor.'

Huisstijl in wording

Met vijftien collega's (waaronder drie interieurarchitecten) van Bouwprojecten & Inrichtingen leidt Van Driel alle inrichtings- en onderhoudsprojecten van het Academisch Ziekenhuis Utrecht (AZU) en het Wilhelmina Kinderziekenhuis (WKZ), die samen het UMC vormen. Het bijbehorende Ronald McDonaldhuis is destijds ingericht door Jan des Bouvrie. Daar doet Van Driel nu alleen de sponsorprojecten voor, momenteel bijvoorbeeld een huiskamerproject op het dak van het UMC. Bij alle

nieuwbouw- en verbouwingsprojecten (vaak uitgevoerd door EGM Architecten die het UMC hebben ontworpen) heeft hij een redelijke vinger in de pap bij de bewaking van de huisstijl. 'Die huisstijl staat nog niet definitief vast, hoewel er wel kaders zijn gesteld', aldus Van Driel. 'We zijn zoekende naar een kleurenpalet, want we krijgen steeds vaker verzoeken voor een kleurtje op de wand en willen wildgroei voorkomen. Op wat we tot nu toe gedaan hebben op de poli's Rood en Blauw en de afdeling Giraf van het WKZ krijgen we hele positieve reacties. We werken met pasteltinten die overal toepasbaar zijn. Niets is tijdloos, maar het is hier geen modepaleis. Het vernieuwde interieur moet zo lang mogelijk houdbaar zijn en niet vervelen.'

Giraf bekent kleur

Het gebruikte kleurenpalet in het WKZ is ontwikkeld in samenwerking met Jan de Boon, architect uit Leiden. Hij heeft een kenmerkende, organische manier van schilderen, wat een gemarmerd effect oplevert dat muren diepte en leven geeft. Nadeel helaas is het onderhoud: een beschadiging van zo'n stuk muur vereist iets meer inspanning dan simpelweg overschilderen. In 2007 is om te beginnen de afdeling Giraf op de schop gegaan. Deze afdeling voor 'moeilijke patiëntjes' voldeed niet meer aan de eisen van de tijd. Er zijn nieuwe bedkamers, sluisen en behandelkamers gekomen en het resultaat is licht en helder. De hele rondlopende gang is van een zacht rozerood met regenboogverloop, de deuren zijn van een mooie lichte houtsoort en op de grote ramen zitten vrolijke transparante decoraties. Een stuurgroep onderzocht vooraf wat kinderen van de bestaande kamers vonden. Die vonden het maar een saaie boel en wilden meer kleur, prikkeling en warmte. Na de verandering konden de meeste patiëntjes zich de oude situatie niet eens meer voor de geest halen. Iedereen vond het mooi. Daarom hebben we ver- >

volgens ook de behandelkamers Poli Rood en Poli Blauw aangepakt. Daar zijn afgeleide tinten op de muren gekomen en is het natte gedeelte van speels afwisselende tegels voorzien, zodat de kamers nu een veel vriendelijker uitstraling hebben. De vloeren en verlichting konden niet vervangen worden, maar met bijpassende vitrage ontstond toch een aantrekkelijk totaalconcept dat nu ook elders in het WKZ wordt toegepast.

Bacteriedodend en afwasbaar

Van Driel: 'Gedurende mijn loopbaan hier heb ik de specifieke aspecten van een ziekenhuis leren kennen: hygiëne, geleidende vloeren, bacteriedodende verfsoorten - kennis die je niet opdoet op de academie. De afwasbaarheid van verf is belangrijk; vaak gaat er ter bescherming een coating overheen. Bacteriedodende verfsoorten spelen eigenlijk alleen op operatiekamers en vergelijkbare ruimten een rol. Daar verwerken we de kleuren voornamelijk in de vloeren, opdat ze niet te veel afleiden. In operatiekamers zie je toch vaak

groen terugkomen, een kleur waardoor de focus van de ogen sneller bijstelt - dat hebben we onderzocht in het 'OK van de toekomst'. In huiskamers en gangen werken we met zijdeplanten, omdat je bij echte planten weer rekening moet houden met allerlei allergieën. Zo zijn er legio voorbeelden. Samenwerking met alle afdelingen stuurt ons naar het eindresultaat. Komende vanuit de private sector was het wel even wennen aan het besluitvormingsproces en de overlegcultuur, maar ik begrijp dat binnen zo'n complex instituut vele afwegingen meespelen. Ik ben niet ontevreden over de meerwaarde die ik als binnenhuisarchitect kan toevoegen. Ik zoek de grenzen op van wat mogelijk is, maar het moet te allen tijde een werkbare situatie blijven.'

The sky is not the limit

Bij de keuze van te gebruiken materialen spelen vooral kosten en toepasbaarheid een rol. 'De mogelijkheden moeten aansluiten op onze filosofie', aldus Van Driel, 'en dat houdt in dat het een hoogwaardig kwa-

liteitsproduct moet zijn dat past binnen onze huisstijl. Bij verf kijken we vooral naar de dekkingsgraad, want wat heb je aan een prachtige kleur die je twee keer op moet brengen terwijl bij een ander merk een enkele laag voldoet? Budgetair is the sky not the

erkent hij, 'maar ik ben ervan overtuigd dat een prettige omgeving een positieve invloed heeft. Ik vind het leuk en interessant om te onderzoeken wat kinderen aanspreekt en wat de trends zijn. Het feit dat ik zelf kinderen heb maakt de betrokkenheid des te groter.

'Ik probeer echt iets van de omgeving te maken.'

limit en het argument mooi is nooit doorslaggevend. Natuurlijk geef ik er de voorkeur aan om overal waar het kan indirecte verlichting te installeren omdat je dan van die mooie schaduwlijnen krijgt, maar dat zou geen gunstig effect op de energierekening hebben!

Emotie mag

Het mooiste aspect van zijn werk vindt Van Driel dat hij een mooie omgeving kan creëren waarin mensen beter kunnen herstellen. 'Het is moeilijk te meten',

Ik probeer echt iets van de omgeving te maken. De vergelijking tussen het AZU en het WKZ wordt vaak verwoord als zakelijk versus vriendelijk ogend. Mijs inziens zijn kleuren niet alleen leuk en goed voor kinderen, maar ook voor volwassenen, al moet je ze daar misschien iets genuanceerder brengen. Het AZU hoeft geen steriele omgeving te zijn, die mag best emotie oproepen. Belangrijk is dat de nieuwe kleuren een geheel met de bestaande omgeving vormen en ondanks het feit dat ik praktisch moet blijven, vind ik mijn werk hier nog altijd spannend.' ■